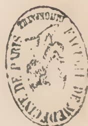

DEO OPTIMO MAX.

UNI ET TRINO.

VIRGINI DEIPARÆ, ET S. LUCÆ
Orthodoxorum Medicorum Patrono.

QUÆSTIO MEDICA,

QUODLIBETARIIS DISPUTATIONIBUS manè discutienda, in Scholis Medicorum, die Jovis decimo tertio Februarii, anni M. DCC. XXXVIII.

M. ANTONIO-CLAUDIO RENARD,
Doctore Medico, Præside.

An pluribus Hispanorum morbis Remedium efficax Balneum?

I.

ISPANIA Regio Europæ Occidentalis vastissima, quam jaga & Pyrrhenæa utrumque mare circumscribunt. In citeiorem & ulteriorem olim divisa. Nobilisque fuit Romanis bellorum campus, nec frequens posthâc Barbaris triumphus. lem ille hodiè terrarum tractus, quem sua jamnum dividunt Regna & Provinciæ, unius Regis Potentissimi partum simul & hæreditarium Dominium est. Hujus imperio subjecti Populi parùm aut nihil ab antiquis moribus recesserunt. Hi quoque gloriæ imprimis appetentes, constanti fide & obsequio, erecto in adversis animo, pro-

poſiti tenaces, ne tempore quidem & tædio franguntur. Callidis aptiſque ad magna conſilia ingeniis; corpore non ita robuſto nec adeò firmâ valetudine. Iiſdem quibus & cæteræ Nationes communibus morbis obnoxii, ſuis præterea laborant, quorum cauſas propriosque characteres ex Regionis ſitu, Populorum indole, victûs diſcrimine, moribus, conſuetudine repetas. Morborum communis in acutos & chronicos diviſio eſt. Inter acutos obviæ febres raró in Hiſpaniâ benignæ, ſicuti continuæ, ut plurimùm ardentes, pernicioſæ, quas vernaculè *Tabardillos* nuncupant. Quanquam hoc nomine Perechiales ſolas, Purpuratas, & quaſlibet de hâc proſapiâ rectè indigitaveris, promiſcuè verò putridas ſimplices, nec inſolitas perperam. Voce enim illâ, ut Plebs ferè ſemper, ſic etiam Medici ſæpè abutuntur, & utraſque febres confundunt. Intermittentes quoque notaveris praviſſimi moris, tùm maximè cùm in Syncopales abeunt, rarum febris alibi genus, Caſtellanis & Matritenſibus non inſuetum. Illa rigore in principio, in declinatione profuſis ſudoribus, Tertianæ morem utcunque imitatur: in hoc tamen multò diſſimilis, quod καρδιωγμῷ, enormi vomitu, ſummâ virium proſtratione, contractione pulsûs, extremorum refrigeratione, ni promptè ſuccurratur, ſecundâ aut tertiâ acceſſione tollit. Variolis nec tanta illic deprehenditur malitia, ut citò, nec cum tanto naturæ molimine erumpunt, ſic facilè, & ut plurimùm ſecurè evaneſcunt. Pleuritides, Anginæ, Tuſſes, Peripneumoniæ Septentrionalibus Populis familiares, & libitinæ quæſtus acerbæ, Hiſpanis infrequentes, nec tot funeribus infames. Diarrheæ, Cholera morbus, Dyſenteriæ ut ab iiſdem producuntur cauſis, ſic ſub iiſdem æſtatis autumnive graſſari ſolent temporibus, nec à noſtris diſtant, niſi quod difficiliùs cedunt, & in viſcerum ulcerationes ſæpiùs tranſeunt. Non modò morborum acutorum in aliquibus, ſed & chronicorum diſpar ratio eſt. Chronici vel tranſmittuntur à Parentibus in liberos, multò ſæpiùs propter vitiatos luxuriâ mores, victumque inordinatum inducitur: interdum etiam ab acutis decidui, ſic ab iis tanquam à radicibus progerminant. Inter priores venit Epilepſia infantibus utique inimica, ut & Podagra ſenibus. Scorbutus rara admodùm mare non tranſcurrentibus noxa. Omnium frequentiſſima Venerea [a] lues, Hiſpanis non tam turpe creditum aut formidabile malum, quo qui inficitur, non rarò inducias habet, non puſtularum citâ eruptione, ulceribus depaſcentibus, tantâque aliorum Symptomatum fœditate coactus, ſed attenuatâ magis & per Διαφόρεσιν forte exhalante ſingulis diebus aliquâ contagii portione, quodammodo conſiſtit, ſolitis vitæ muniis vix diſtrahitur, cauſarius aut ſummùm querulus, vagis laceſſitus doloribus, hanc comitem ſibi luem cum pallore & macie ad ſenectutem uſque aliquando perducit. De poſteriorum ordine annotatione dignus peculiaris characteris affectus, dolor colicus quem de [b] *Tripas* vocant. Is raró ſolitarius ſe profert, vel febres antecedit intermittentes, vel ſubſequitur, nonnunquam conjunctas habet. Senſus eſt ventriculi tenuiumque inteſtinorum aſperrimus & moleſtiſſimus, non multùm à dolore colico Pictonum abludens, ſub quo adſtrictior parùm rejicit alvus. Multa inflatio incidit per totum abdomen, magis quâ ab um-

[a] Las Bubas, o mal Gallico quanquam immeritò, rectiùs mal Americano, quo primi omnium Hiſpani Europam conſpurcarunt.
[b] Dolor de Tripas vel Entripado.

bilico superiùs tendit; inest modò eructatio, modò vomitus: diuturnus admodùm & qui cruciantis doloris recidivas facit morbus, remediis non facilè mitescens, in spasmos abit & paralyses, nec magis parcit exteris, quàm indigenis. Ab eo aliquo recedit intervallo Melancholia, vulgò Hypochondriaca aut flatulenta dicta, communis utique Iberis affectio, plena invenustatis, vel hoc uno dignoscenda symptomate, ventris scilicet obmurmuratione, rugitu, crebrâque per os flatuum emissione. Duri glandularum collo adnascentium tumores, Bronchocelem, strumas intellige, quæ omnes magno negotio tolluntur, Pueris cùm frequentiùs accidunt, tùm adultis, aut jam senibus rariùs. Omnium rarissima ægritudo calculus est. Icterus, Hydrops, Paraplegia, Chlorosis, Asthma, & id genus morbi Medicorum cruces, solitâ facie multis quoque passim in locis proferuntur: sed præ cæteris Tabes, quæ ut chronicorum ultima incumbit, sic ipsa ultimus plerùmque vitæ terminus est.

I I.

MORBORUM species, occurrentes in his pro diversis locis differentias, attendere non satis est. In causarum etiam ex quibus fiunt indagatione morari oportet. Nec enim rectè curabit, quem malorum origo fefellerit. Causas tamen cave ne scruteris abstrusiores nimisve reconditas, sed patentes solas & sensibus subjectas. In hoc te Medicum secernas à Philosopho merè inani & speculativo. Nec te rapiat malè cautum novorum systematum libido vesana, quæ si fortè discurrentibus aliquid attulere subtilitatis, at certè medentibus multò plùs reliquerunt obscuritatis. Inter hæc à quibus evidenter afficitur homo, & utraque valetudo dependet, quàm præcipuus aër, quanta & alimentorum potestas est. Aëris plùs minùsve Hesperiis plagis præfervida obtigit & sicca constitutio, terra arida, pluribus in locis inculta, montibus aspera, egens aquarum. Alimenta proindè magis exsucca, uberiori, eoque fixiori imprægnata sale, corpora nimiâ transpiratione marcida, humore destituta sunt. Ad ea tanquam generaliora primùm attenderis, ultrò in examen veniat proprius incolarum vivendi modus, ipsorum & alimentorum delectus, in quibus ut cæteræ Nationes, sic Hispani multa quoque delinquunt. His tribui solet aliqua laus sobrietatis: Germanorum aut Gallorum more, non illos mensarum apparatus, non larga convivia, non pocula delectant; sed suo non minùs aberrant modò, quos juvat Chocolatæ & Saccharatorum usus immoderatus, quorum palato Allium, Caules, Cæpe, fructuum crudorum, quin etiam aliquorum [a] nocentium, genus omne tantum sapiunt, cibique sine pipere & croco prorsùs insuaves; qui vina sua dulcia, nec tenuia si quandò sobriè gustant, frigido potu quotidiè se proluunt, & id genus alia pro consuetudine faciunt, quæ parùm naturæ suæ & regioni accommodata, multa secum ferunt incommoda. Ab hoc fonte morborum enumeratorum causas rectè deduxeris. Multiplici sanguinis & seri per habitum effluentis vitio à nimiâ aëris siccitate, vel æstu, vel quâlibet aliâ subitâ mutatione, nec minùs à perflantibus ventis, tribuas quidquid de genere acutorum est; non secus ac leviores eas ægritudines hyberno præsertim tempore adorientes, quas *constipationes & resfriados* Vulgus appellat; Chronicorum verò majori ex parte parentes agnoscas malas chyli elaborationes, congestos in ventriculo

[a] Berengenas, Tomates, solanorum species.

ſuccos pravos, à quibus lenta eidem ſanguini aſpergitur labes, multaquè viſceribus damna ſuccreſcunt. Promptus ardere, inflammari, quin etiam putreſcere Hiſpanorum cruor eſt, lædi facilis ventriculus. Non igitur mirùm, ſi quæ paſſim invadunt febres, magis infidæ, minùs deflagrationis internæ, putrediniſque expertes videantur. Non aliâ ratione tam inſolitas, tamque exitioſas ſyncopales, non purpuratas aliter infenſas judicaveris, quàm quia inſignis plerumque illis putredo, aut inflammatio conjuncta eſt, quæ in febribus ultimus malignitatis gradus, καύσυ nomine ipſi Hippocrati non ignotus. Effervere, inflammari, putreſcere ſanguinem fortè rides & explodis? Quaſi verò fermentari, ſolvi, coagulari, præcipitari, nova id genus verba novi aliquid menti objiciant, aut plus afferant in Medicinâ claritatis. An ideò deſerenda, ſi priùs benè intellecta Veterum de febribus doctrina, quæ in diſtinguendâ earum cauſâ, notando ſingularum charactere tam præcipua eſt, medentique non vagas, ſed aliquanto magis ſtabiles indicationes aperit. Melancholia, flatus, Hypochondriaca paſſio, doloris colici pertinaces inſultus, febrium intermittentium recurſus, Cachexia, Tabes, tota illa chronicorum familia, num ab alio generantur principio quàm à multiplici illo mutuò errore notato? Culpanda, ſi benè calculum poſueris, tot inde naſcentia ſecretionum utilium impedimenta, & inducta limphæ alibili, totique moli ſanguinariæ multiformis dyſcraſia. Culpanda viciſſim in artificiosâ ſolidorum compage deficientia multâ ex parte inſtrumenta. Procul hinc nimis ibi, non à Plebeio tantùm credita [a] faſcinatio, quâ per corpuſculorum effluvia, maximè viſûs interventu, contacta infantium aut adultorum corpora tabeſcere, conſumi traditio eſt. Vetulas maleficæ hujus artis peritas, quæ domos adeunt aut per vias accurrunt, inveniri fabula eſt. Qui per ſe vel inſoliti apparent, vel nimis rebelles affectus, ſummo langore infantes pariter & adultos conficiunt, à cauſis naturalibus dependent, Medicum, rerum Phyſicarum & Anatomicarum gnarum, non latentibus. Univerſam morborum intelligentiam tenere poteſt, & eorum quæ corpori accidunt, rationem invenire, cui benè intellecta eſt ſolidarum partium ſtructura, non ignotâ fluidarum potentiâ. Hâc præſertim cognitione inſtructus, ſciverit morborum internoſcere diſcrimina, iiſdem aptare remedia tantò ſolertiùs ac ſecuriùs, quantò magis ad multas res, ad aëris qualitates, alimentorum vires, propriamque gentis naturam attenderit.

I I I.

MORBIS adhibere remedia, ſanare, tota in hoc verſatur medendi ſcientia, quæ cæterarum diſciplinarum vices experta, apud varias Europæ nationes quibuſdam temporibus magis, aliis minùs exculta eſt. Suos Hiſpania, non à longinquo temporum intervallo, Profeſſores habuit clariſſimos, inter quos Valleſius, Mercatus, Garcia, Heredia, Bravus, &c. qui in Hippocratis aliorumve Antiſtitum volvendis operibus, illuſtrandis aut amplificandis maximam operam poſuerunt. Paululùm abhinc ſeu bellorum aſperitate, ſeu metu novandi, aut quovis alio fato, bonarum litterarum ſtudia deferbuerunt, & aliquis Medicinæ honos deceſſit. Hinc tantâ diligentiâ quæſita alibi recèns inventa, ſegniùs eò pervenerunt, ſtetitque plures annos ſine incremento, unius Veterum dogmatis quaſi man-

[a] Mal de ojo.

cipata salutaris professio. Remediorum indicationes ut à morborum genio causisque depromuntur, sic magna illa curationum instrumenta; venæ sectio & purgatio ferè in omni morbo locum inveniunt. Exulet αἱμοφοβία nullâ non in regione damnata illusio, humano generi exitiosa. Hispanis Lusitanisque sanguinem cucurbitis, Hirudinibus, sed maximè incisâ venâ liberali manu mittere, vetus est: nec sine ratione, cui præsertim remedio potis est nimios sanguinis æstus temperare, exundantis impetus coercere, turbatos & devioshumores ad secretionem componere, putredinem arcere, omni succurrere inflammationi. Quibus effectis si suo tempore ac modo debito instituta purgatio, si rectè præscripta vivendi ratio accesserint; febrium continentium vehementiorumque affectuum curationis pars maxima absolvitur. In acutis purgare morbo incipiente, ultrà Pyrrhenæos montes consuetum, sed *minorativis*, ut loqui amant, purgantibus, quibus primæ eluantur sedes. Mochlicis aut valentioribus uti remediis rarissimum; Timidi & diffidentes medentium plerique abhorrent à Stibio quod non norunt, quidam illius pavent nomina, effectum reformidant; necdum antiquum illis præjudicium excussum est. Sua licet Hispanorum siccior ardensque constitutio calidiora vetat aut nimis activa remedia; non infrequentes attamen casus, ubi vel nimiâ scatens illuvie sthomachus succuti debet, vel turgens humor efferus, omnisque incapax coctionis fortem requirit & citam evacuationem. Hoc sæculo quot milites Hispanos *Emeticorum* beneficio Medici servârunt in castris, quot in urbe Plebeios, quos vulgaris & meticulosa medendi ratio non attigisset? De victûs autem ratione sic cogites. Multùm ibi deflexum esse à vetustis alendorum febricitantium legibus tanto sæculorum spatio servatis, quæ Ptissanas unas, paratasque ex concoctis Cerealibus sorbitiones ægris decernebant. Nunc verò, nec ultrà centum annos, carnium jusculis uti mos invaluit, vicinarum gentium exemplo. Quodque Hispanis maximè proprium & novum est, non ab usu Chocolatæ, non à Gallinaceæ aut Vervecinæ carnis elixæ ac comminutæ, quasi hoc leve putant alimentum, comestione, nisi gravissimis paroxysmorum temporibus abstinere consueverunt. Quantò magis delinquit Medicorum quorumdam vulgus, dum in summo febrium æstu omni potione interdicit, ne aut intendatur, aut proteletur febris. Quatenùs adjectâ novæ humiditatis copiâ, nativus calor infringitur, materia febrilis augetur, ejusdem coctio præpeditur, crises retardantur &c. Quorum falsa illa & damnosa traditio, quam absurda ratiocinia & aliena à Medico, qui caloris naturam, sanguinis fluxilitatem, necessariam salium attemperationem, corporis denique œconomiam noverit! Veterum suffragio, experientiæ, naturæ ipsi peræquè repugnat. Nec certè minùs est, cum tanto rigore febricitantibus potum negare, quàm tortoris vicem exhibere. Novæ Chymicorum opes, quibus luxuriat ætas nostra, *Volatilia*, *Sudorifera*, *Digestiva*, *Absorbentia*, *Tinctura*, *Quinta-essentia*, *Panacea*, &c. vix horum aliqua huc usque pervenire, aut fidem apud Medicos potuerunt invenire, utpotè acriora illa, aut evecta nimis, immanes turbas in sanguine, ebullitionesque movere apta nata: plurima quoque multò plùs, artis ostentationi, quàm ægrorum utilitati, inservire credita. De *Specificis* longè alia opinio percrebrescere jam cœpit. Unum omnium instar, corticem Peruvianum intellige, palmarium illud remedium, auro ipso, cui & idem natale solum est, pretiosius, quod primi omnium Hispani advexerunt, omnium ultimi commendarunt, meritisque exornarunt laudibus. Huic celerrima nec minùs se-

cura vis est ad profligandas febres non intermittentes solas. Compendiosa certè & admirabilis Medicina, quæ ab omnis generis febrium tyrannide hominum millia liberavit. Non unus illius exhibendi modus, non unica virtus febri-fuga. Peritioribus, cum *Purgantibus, Diaphoreticis, opiatis*, &c. admiscere, illius vires consociare notum est. Quo pacto flatulentis, dolore colico vexatis, ἀπεπτία laborantibus, καχεκτικοῖς plurimùm prodesse usus quoque docuit. Multa alia in usum medicum venire solent remedia. Sed nulla certè pluribus morbis ipsique Gentis naturæ accommodatiora, quàm Diluentia, Humectantia, Attemperantia, inter quæ cæteris longè præstare, omniumque efficacissimum esse Balneum, vel leviter attendenti patebit.

IV.

BALNEI nomine, corporis in aquâ, vel naturâ, vel arte, calefactâ lavatio intelligitur, cujusquidem usus antiquissimus est; non ignotus Hebræis, vel hoc ipso de formosissimâ Bethsabe, deque pudicissimâ Susannâ Sacrarum Litterarum testimonio. Populis Orientalibus, atque omnibus ferè Asiaticis, maximè verò Græcis, deinde Romanis olim familiarissimus. His non modò ad curandam cutem, firmandam valetudinem, sed ad morborum etiam depulsionem magni putabatur momenti. Quocirca non privata tantùm, sed & publica ferè ubique in Latio, subjectisque Imperio Romano Provinciis, magnâ sumptuum erogatione, Balnea construebantur: quibus & Thermarum, sic ubi sponte & calidæ fluebant aquæ, nomen promiscuè impositum. Hæc religiosè, imò à multis quotidiè, tanquam munera Deorum frequentabantur. Mirum quòd nunc pœnè exoleverit id consuetæ lavationis genus, suave quoddam, nec injucundum vitæ cibique quotidiani condimentum, planèque in medicinales usus abierit. Per Balneum quo vix jam aliter quàm remedio utimur, tepefactæ & dulcis aquæ solium intellige, ubi quotidiè semel aut iterum diutiùs & quietè continetur æger. Quod si ab imis tantùm pedibus, vel feminibus usque ad umbilicum, ità ùt supernæ partes non madescant, semicupium nuncupari solet. Balnei dotes eximiæ, quas ab ipsis aquæ viribus repetas. Aqua moleculis constat teretibus plurimâ aëris portione fœtis, flexilibus, glabris, undulatâ motione perenniter agitatis. His se se insinuare, cujuscumque figuræ poros subire, permeare, salium quoque compagem solvere, vim eorum obtundere datum est. Is igitur tepentis aquæ primùm concipitur effectus. In patentem undequâque corporis habitum illius impingunt particulæ, cutis aperiunt spiracula, hærentia subtùs à perspiratione aut sudoribus effluvia detergunt. Inde verò caloris, quem secum vehunt & à corpore mutuantur, adminiculo, roris aut tenuissimi vaporis in modum, penitiùs subeuntes vasorum ostiola subingrediuntur: quo pacto intimos usque pervadunt corporis recessus, sanguinis & lymphæ, quibus se commiscent, acorem mulcent, fluorem utrique impertiuntur. Quid plura! Posito, quod vero proximè accedit, ex solidorum libero elatere, fluidorumque obsequenti fluxilitate, sanitatem ac vitam majori ex parte pendere, fibrarum quædam rigiditas, qualis in pluribus morbis occurrit, Balnei humectatione tollitur. Unde *oscillationis* fibrillis motus restituitur, succi comminui, præterfluere minùs indociles fiunt & ad secretionem paratiores. Nec si juvant interdùm aliâ prorsùs ratione juvant, quæ hîc extrinsecùs pluribus in morbis applicari remedia, nondum in desuetudinem abiit. Qualia sunt recèns mactati Vervecis *a* omenta Epigastricæ regioni, raso capiti aut plantis pedum Hyrundinum & Columborum pulli calentes,

a Redanos appellant.

plurima vel oleorum, vel coctarum herbarum fomenta, ipsamet usûs ferè quotidiani Vesicatoria, quorum aliis particulæ molles, aliis activæ, tenues sunt & pororum cutaneorum apertione, si quandò se insinuant, non calorem internum foràs attrahunt, non malignas corruptorum humorum expirationes ad ambitum evocant, quemadmodum discurrebant antiquiores, sed ex meliùs intellectâ corporis Mechanicâ, tensivum fibrarum tonum laxando, membranis mollitiem impertiendo, totius solidorum compagis alternos contractionum & vibrationum nisus adjuvando, tardatos succorum gressus incitare, eorum subactionem promovere utcumque possunt. Quantò majora sunt & tutiora ex Balneo petita auxilia, in his præcipuè morbis quorum non celer impetus, ubi deliberationi & mutationi remediorum tempus patet, quibus ut plurimùm comes obstructio lenta, crassamenti sanguinis non tam fictitia proles, Hispanis longè quàm aliis communior labes. Si dubitas, delineatos à nobis affectus, causasque reminiscere, attende ad ficciorem, qui non paucis quasi nativus est, habitum, ad colorem cutis Ictero proximum. Non te prætereat aëris jugiter inspirati calori juncta tenuitas, crassior alimentorum substantia, quæ omnia laudabilis in sanguine humiditatis defectum arguunt, adusta indicant humoris biliosi recrementa, fœcunda totidem infarctuum in vasis, in glandulis obstructionum semina. Varias ab his causis contingere corpori obstructiones, nemo oculatus negaverit. Quæ sensum effugiunt in statu naturali glandulæ complures, quæ vix microscopii ope deteguntur & molles sunt, in memoratis affectuum generibus duræ, scirrhosæ, Pisorum magnitudine conspicuæ præbentur. Morborum sint ne fœturæ, an parentes quorsùm tàm sollicitè quærere? Cùm morbus ipse & causa morbi in curatione oppugnentur, utrique conjunctim debellando in aperientibus, laxantibus, &c. Medicina quæratur. Glandulis quoque utrum sit peculiaris structura, sola ne arteriarum plicatura, aut flexura, haud multùm medentis interest? Glandulæ agnita secretionum instrumenta, quarum modum si non bene callueris, secretiones non ideo negaveris. His non tritura sola, non succorum tenuitas sufficit. Prævia hæc sit & tanquam ad eas necessaria dispositio; effectrix insuper causa, unicuique colatorio propria accedat oportet. Abstrusum secretionum mysterium, quod non fictitia Chymicorum fermenta, nec satis fida Anatomicorum scalpella hunc usque revelarunt.

V.

MORBIS pluribus mederi Balneum, quorumdam delinire symptomata, minuere aliorum fastidia, unanimis Medicorum consensus. Aliquas requirit cautiones, nec omnibus æquè convenit. Qui diuturnitate morbi nimis exhausti, aut senio jam grauiore confecti, his Balneo interdicatur. Nec minùs illis quibus tenerior ætas, aut pulmonum ulcere, aliquamve aliam partem interiorem abscessu tentari suspicio est. Nullis non ægris si qua adest Plethora, submoveatur. Quâ ratione in morborum principio sæpius intempestivum, ferè semper nocivum est. Nihil remaneat febrilis æstûs, quem nondum domita satis & castigata bilis aluerit; cujus relliquiæ præpostero Balneationis usu ut plurimùm reviviscunt, & novas turbas excitant. Alvinæ regionis tollatur omnis impuritas. Ritè demùm disponatur corpus, nec quidquam ex cautionibus & apparatu necessariò deficiat. Vesicæ & renum conducere affectibus, mitigare dolores, nulli non expertum est nationi. In hecticâ febre, in omni viscerum ardore, aut si mavis calidâ intemperie, primas tenet, nec minùs securè quàm feliciter

adhibetur. Quo titulo id remedii, proprio jure, sibi vindicare potest Hispanica gens, tot siccitatis causis obnoxia, quam undique marasmi & hecticæ affectionis pericula circumstant. At enim quæ alia communior marasmi species in istis regionibus occurrit, quam illa Venereæ luis comes assidua, Balneum tanto opere reformidans, à quo longè plura damna quàm commoda derivari consueverunt? Nec enim spirituum sola exolutio, majorque proinde virium debilitas sequitur, sed veluti delibutis ab aquâ tepente & in actum promotis contagii seminibus, ante non visa symptomata proferuntur: crescit & novas ipsa ægritudo vires acquirit. Hoc est quod reponunt. Sed merum credas gentis ignaræ præjudicium, aut absurdum quorumdam Medicorum ratiocinium. Si cum gravioribus signis ex Balnei usu Venerea mala patefiunt, idcirco non Balnei vitio statim verti debet, & culpandus illius effectus? Quodnam aliud Medici intentum est, quàm fomitem luis causam evolvere, diluere, apertiorem facere, quo paratior sit ad excretionem, nec, si Balneum remedii, saltem cautionis admodùm necessariæ loco habueris, seu palliativam, seu radicalem morbi curationem aggrederis. Utrique auxiliares præstabit vires, in hâc hydrargyri, quod unicum novimus syphilidi remedium, victores reddit effectus, in illâ longè securiores procurabit inducias. Quæcumque ab aliâ causâ Tabes, marasmus, squallorve affecerint, his summo quoque futurum est adjumento. Blandis aquæ perfusionibus inusta partibus solidis ariditatis nota emendabitur, succos alimentitios deprædans calor acer demulcebitur. Non aliud feras de descripto dolore colico judicium, ubi illius causam cognoveris. Hæc ventriculi fundo, tenuibus intestinis ipsique mesenterio adhæret. Disseminatæ in his partibus glandulæ, intertexti numerosâ propagine nervorum surculi salinâ quâdam substantiâ opplentur, cujus in aëre, veriùs in vinis, & alimentis quærenda origo est. Eò continuò allabentes succi, Bilis, succus Pancreaticus, Chylus ipse vitium insigne contrahunt. Has si promptæ ægritudinis causas blandorum purgantium, & diluentium usu repetito non sustuleris, si præscriptus posthàc corticis Peruviani, *Martialibus, Nervinis aut Opiatis* admixtus pulvis parùm profecerit, præstò erit Balneum. Nec minus tertianis & flatulentis affectibus, si quando contumaciores, ab iisdem, aut parvo saltem discrimine, causis foventur. Id Balneo consequeris, quòd molliores fiant glandulæ, diluantur sales, fluat & obsequatur humor.

Ergò pluribus Hispanorum Morbis remedium efficax Balneum.

DOMINI DOCTORES DISPUTATURI.

M. Ludovicus-Jacobus Pipereau.	*M. Gabriel-Antonius Jacques.*	*M. Petrus Azevedo.*
M. Petrus Maloet, Consiliarius & Medicus Regis Ordinarius, nec non Domus Regiæ Invalidorum Ducum & Militum, Academiæ Scientiarum Regiæ Socius.	*M. Glaudius de la Vigne de Frecheville, Medicus Regis & Domus Reginæ Ordinarius.*	*M. Joannes Herment, Medicus Regis Ordinarius.*
M. Guillelmus de Magny.	*M. Joannes-Damianus Chevalier, Regis Consiliarius Ordinarius in Insula Sancti Dominici.*	*M. Jacobus Fourneau.*

Proponebat Parisiis, MICHAEL-JOSEP. MAJAULT, Duacenus, Baccalaureus Medicus, A.R.S.H. 1738. à 6ª. ad meridiem.

Typis QUILLAU, Universitatis & Facultatis Medicinæ Typographi, 1738.